

Husitská teologická fakulta

Univerzity Karlovy

Státní závěrečná zkouška (bakalářská)

Církevní dějiny

Tematické okruhy:

1. **Apoštolští otcové a apologeti** (dobové pozadí, představitelé, charakteristika a obsah spisů)
2. **Církev v době pronásledování (po Diocleciána) a době konstantinovské** (období císaře Konstantina Velikého, vznik říšské církve, teologické zápasy 4. století, zbožnost a bohoslužby v církvi 4. a 5. století, poustevnictví a mnišství)
3. **Církev a stěhování národů. Šíření západní církve v 5.-7. století** (arianismus u Germánů, situace v Africe, Hispánii, Galii a Británii, misie Bonifácova v Německu, křesťanství v Británii a Irsku do poloviny 8. století, papež Řehoř I. Veliký, duchovní život v západní církvi v 6. a 7. století)
4. **Církev v době merovejské, karlovské a pokarlovské** (dějinný význam franské říše, Frankové, dynastie merovejská, majordomát, Pippinovci, dynastie Karlovská, Karel Veliký, karolinská renesance, církevní poměry této doby, západní církev po Karlu Velikém, Ota III. a Silvestr II., otonská renesance)
5. **Církev v byzantské říši v období od 6. století do rozkolu roku 1054** (vznik a charakter byzantské říše, východní církev v době císaře Justiniána I., boj o obrazy, papež Mikuláš I. a patriarcha Fothios, vzrůst napětí mezi východní a západní církví, stav východní církve v 10. a 11. století, rozkol v roce 1054)
6. **Mnišské reformy v 10. a 11. století a jejich ohlas** (reformní hnutí v Lotrinsku a Anglii, působení Romualda z Ravenny, Athos, Clunyjská reforma a její vliv na západní křesťanstvo, hnutí Boží příměří)
7. **Boj o investituru v období 11. a 12. století** (dobové pozadí, vysvětlení termínu investitura, dějinný průběh boje o investituru)
8. **Doba křížových výprav** (vysvětlení termínu křížová výprava, dějinný průběh jednotlivých křížových výprav na východě, osobnost Bernarda z Clairvaux, IV. lateránský koncil, dětská křížová výprava, křižácké státy na východě, rytířské řády)

9. **Spor o papežské moci. Konciliarismus** (vysvětlení pojmu konciliarismus, papežská vláda nad církví ve 13. století, Avignonské papežství, schizma a konciliární krize, koncily v Pise a Kostnici)
10. **Devotio moderna a reformní proudy 14. a 15. století** (mystický prožitek, spekulativní mystika – Eckhart, Tauler, Suso, Ruysbroek, Bratři společného života a kanovníci z Windesheimu, vlastní dějiny a hlavní představitelé Devotio moderna, vliv Devotio moderna na české církevní prostředí)
11. **Cyrlometodějství a počátky christianizace Čech** (byzantské vlivy, Cyril a Metoděj, Sv. Václav, pražské biskupství, sv. Vojtěch, zakládání benediktinských klášterů, kolegiát, metropolitní kapitula, zápas o staroslovanskou národní církev)
12. **Předhusitské Čechy** (Karel IV. a jeho církevní reforma, národnostní štěpení)
13. **Česká reformace** (Hus, husitství a jeho vývoj, Jednota bratrská)
14. **Doba renesance a reformace v Čechách** (humanistický reformní katolicismus, pronikání luterství, střetnutí mezi katolicismem a protestantismem)
15. **České osvícenství** (charakteristika a důrazy osvícenství, církev v době osvícenské, církev v období vlády Marie Terezie, josefinismus)

Literatura:

Český ekumenismus (historická část). Praha, 1975.

DOSTÁLOVÁ, R. *Byzantská vzdělanost*. Praha, 2003.

FRANZEN, A. *Malé dějiny církve*. Praha, 2006.

JEDIN, H. *Malé dějiny koncilů*. Praha, 1990.

LOCHMAN, J. M. *Náboženské myšlení českého obrození*. Praha, 1952.

RAPP, F. *Církev a náboženský život západu na sklonku středověku*. Brno, 1996.

ŘÍČAN, R., MOLNÁR, A. *Dvanáct století církevních dějin*. Praha, 2008.

WINTER, E. *Tisíc let duchovního zápasu*. Praha, 1940.

WINTER, E. *Josefinismus: Příspěvek k duchovním dějinám Čech a Moravy 1740-1848*. Praha, 1945.

ZÁSTĚROVÁ, B. a kol. *Dějiny Byzance*. Praha, 1992.

V Praze dne 29. 9. 2017